

DPN 6576

Title : सोहर श्राद्ध विधि व अष्टमादि दशम पर्याय पद्धति

SOHRA ŚRĀDDHA VIDHI WA AṢṬA MADI DAŚAMA PARYATA

Run. No. 7301

Cat. No. MS4

Micro. No.

PADDHATI

Subject Ritual

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 18.5 x 8.5

Folios 30

Lines (in a page) 7

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

मानदास सुगतदास

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Man Dasa, Sugata Dasa

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyaṣaphu / yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

ॐ

B. श्री गणेशाय नमः ॥ अथ षोडश श्राद्धानि ॥ तानि च ॥ षोडश पादं कृत्वा ॥

P.T.O.

Beginning :- श्री गणेशाय नमः ॥ अथः षोडश शास्त्राणि । तानि च षोडश पात्रं
कृत्वा, अशक्तौ शोढन मात्र नैवं कृत्वा शास्त्रं कारयेत् । अत्यशक्तौ
शक्तुपि नैव नवा आमान्ये नवांकुर्यात् । देश कालौ स्मृत्वा, उपसृष्टगोत्र-
स्य आमुक प्रेतस्य प्रेतत्वं विमुक्ति उत्तम लोक प्राप्त्यर्थं प्राप्ति कामवत् ।

Conclusion :- अथ संपूर्णतां यातुं सद्यो वंदे तमच्युतं विष्णुस्वरूपेश्वरं ब्रह्मणेयं
नमनमः । इति स पिंडी शास्त्रं विधि समाप्तः ॥

Beginning-2 :- अथ सद्यो कृत्वा, पूर्वसंस्कृत्य, मृदिका स्नात्वा च त्रिजल तोलांजलि च
अथ सद्यो शास्त्रं क्षाणपाद्यासनार्थं पिंडासन ।

Conclusion :- इति प्रथमदिन विधिं कृत्वा । द्वितीयदिन शास्त्रं, तृतीयदिन शास्त्रं
कृत्वा, आदि संचयनं कुर्यात् ॥

साति वि सस्प्रासस्पम ताहेसंपवर्तते ॥ साति विः पत्त
 पक्षीत पूजनीया प्रयत्नत ॥ विषेदावचनैः पताहभिने
 तिथिविषयं
 (सपिंडी आह विधि ॥ अष्टमादि दशमपर्यंतं यदति ॥
 प्राजापत्ये च पौष्ट्ये च पित्रर्क्षे भार्गवे तथा ॥ पशु आर्क्षे
 प्रक्षुर्वीत तस्य पुत्रा विरस्पति ॥ वृद्धगार्ग्य ॥
 एकादश्यां त्रयोदश्यां प्रद्या कार्तिके मासि ॥ पिंडदानं
 न कर्तव्यं इति श्रियमिदं ॥ इति पुस्तकम् ॥

बापाय नमः - कृपया त उपहार ।
 मानवस्य सुखं वासना संकल्प

अथार्थः

१ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ षोडशश्रावणानि । तानि च । वोडायाकां
कृत्वा । अशक्तौ श्रोतृनमात्रे नेदं कृत्वा श्राद्धं कारयेत् । अथ शक्तौ श
कुपिष्टे नवाश्रामान् नवाकुर्यात् । देशकालौ स्मृत्वा । अमुकगोत्र
स्य अमुकप्रेतस्य प्रेतत्वविमुक्ति उत्तमलोकप्राप्तिकामनया । आथ
मासिकं करिष्ये ॥ नामगोत्र अमुकशर्मन् प्रेत आथ मासिके क्षाणं त
वोपतिष्ठतां । पाथं तवोपतिष्ठतां । नामगोत्र सर्वत्र उच्चारयेत् । आस
नंतवोपतिष्ठतां । अथ तवोपतिष्ठतां । पिंडासनं पिंडं गृहीत्वा । अमु

कगोत्रशर्मन् प्रेत अयं ते पिंड उपतिष्ठतां । अमुकशर्मन् प्रेत तिलो
दकं तवोपतिष्ठतां । वंदनं तवोपतिष्ठतां । तुलशीतर्कराज । नंगराज
पत्रं तवोपतिष्ठतां । अनादिनिधनो देवः शंखचक्रगदाधरः । अक्ष
यपुंडरीकाक्ष प्रेतमुक्तिप्रदो नव । अग्निगम्यतां । इति विसर्जयेत् ।
एवं ऊनमासिक २ । द्वितीयमासिक ३ । त्रैपक्षिकमासिक ४ । तृती
यमासिक ५ । चतुर्थमासिक ६ । पंचममासिक ७ । षष्ठमासिक ८ ।
ऊनषाण्मासिक ९ । सप्तममासिक १० । अष्टममासिक ११ । नव

ममासिक १२। दशममासिक १३। एकादशमासिक १४। द्वादश
मासिक १५। रुनादिकमासिक १६॥ अधिमासे सति तन्मासे दि
वारं कार्यं॥ ॥ अथ सर्पिंडी आह॥ देवाः प्राञ्जुखाः प्रेत उदञ्जुख
ः तदक्षिणे पितामह तदक्षिणे प्रपितामह तदक्षिणे वृद्धिप्रपितामह
तदक्षिणे विष्णुः॥ तिलकशान्नादाय देशकालौ संकीर्त्य मम अमृ
कस्य प्रेतस्य प्रेतत्वविमुक्तिविलोकप्राप्त्यर्थं अमृकगोत्रैः अमृ
कशर्मजिः वसु रज्जादित्यस्वरूपैः तत्पितृपितामहप्रपितामहैः

सहस्रपिंडी करणे मृता द्वादशा हे पार्वणे नै को द्विष्ट विधि नै न क
रिष्ये इति संकल्प्य मातुः सर्पिंडी करणे अमृकगोत्राया अमृकदे
वाः मम मातुः अस्मत्पितामही प्रपितामही वृद्धिप्रपितामही भिरि
ति विशेषः॥ यवकुशंगृहीत्वा देवस्थाने कालकामसंज्ञका विधे
देवाः क्षणां स्वाहा भवद्भिः प्रसादः कर्तव्यः इति क्षणां दत्त्वा॥ मंड
लत्रयं कुर्यात्। उत्तरे वैश्वदेव मंडलं चतुःकोणं। दक्षिणे प्रेत
मंडलं त्रिकोणं। ततोऽपि दक्षिणे पितामह मंडलं वर्तुलं॥ ततः पा

त्रेयवरुशजसंनिक्षिप्य कृतां जलिपठेत्। अक्रोधनैः शौच
परैः सततं ब्रह्मचारिभिः। अविभक्तं भवद्भिश्च मया व श्राद्धका
रिणा। सर्वाया सविनिर्मुक्तैः कामक्रोधविवर्जितैः। अस्माकं दे
वकार्येषु संपाद्यं मे प्रसीदत। विष्ठाः प्रसन्नास्म। भवतां आगतं वि
ष्ठाः सुस्वागतं। अर्घ्यपात्रं गृहीत्वा। कालकामसंतका विश्वे देवाः
इदं वः पाद्यं सुपाद्यं शंनो देवी। चरणां पवित्रं विततं पुराणं येन पू
तसरति दुःकृतानि। तेन पवित्रेण बद्धेन पाप्मानमरातिं तरेम।

अमुकगोत्रामुक्तं स्वागतं सुस्वागतं। पितुः क्षाणं स्वधा ५

नमो ब्रह्मण्य देवाय गोब्राह्मणहिताय च जगद्धिताय कृष्णाय गो
विंदाय नमो नमः॥ अपसव्ये॥ क्षाणं। अमुकशर्मन् प्रेतक्षणां तवो
पतिष्ठतां इति क्षाणं प्रेतस्थानं दत्त्वा। तद्दक्षिणे पित्रादिभ्यः क्षाणं द
देत्। अमुकगोत्रामुक्तं शर्मन्पितुः इदं ते पाद्यं सुपाद्यं। शंनो देवी। चर
णां पवित्रं। नमो ब्रह्मण्य देवाय॥ सर्वे पितामहादिभ्यो क्षाणं पाद्या
दिदत्त्वा। स्वयं॥ श्राद्धसंरक्षकश्रीमहाविष्णोः। क्षाणं ते स्वाहानमः
। श्रीमहाविष्णो इदं ते अर्घ्यं स्वाहा। शंनो देवी। चरणां पवित्रं। नमो

अथवाचिता ५

वक्ष्ये। अथ पात्रं विसृज्य ॥ ॥ आह स्थाने उपविश्य। यथाक्रमे
ण स्थित्वा। यजमानः आचम्य। तिलकुशं गृहीत्वा। कालकामसं
ज्ञकानां विश्वेषां देवानां इदमासनं स्वाहा आस्तां अयं वै विष्टरः
अत्रोपविशंतु भवन्तः। अथ सव्यं ॥ कुशं गृहीत्वा अमुकशर्मन्नेन
इदमासनं तवोपतिष्ठतां। तदुत्तिष्ठो अमुकशर्मन्मितामहं इदमा
सनं स्ववा आस्तां अयं ते विष्टरः अत्रोपविशंतु भवन्तु। तथैवैषिता
महाय। वृद्धिप्रपितामहाय। आसनं दत्त्वा। सव्येन यवो गृहीत्वा अ
पहता असुरारक्षां सिपिताचाये दायं तिष्ठ धिवीमनु। अथ त्रै

लोकं गच्छंतु यत्र यत्र सेषां गता मनः। यवो न्यतिदि संविकीर्य। अ
थ सव्यं। तिला गृहीत्वा उदीरताममर उत्परास उन्मथ्य माः पि
तरः सोम्यासः। असुं यदीय रवकाऋतसा सेनो वंतु पितरो ह
वेषु। तिला न्यतिदि संविकीर्य। अंजलिं बद्ध्वा ॥ आह कासे गयां
ध्यात्वा ध्यात्वा देवं गदाधरं। वस्त्रादींश्च पितृभ्यां ततः आह
प्रवर्तते। प्रवर्तय। तिलकुशौ गृहीत्वा। क्रमौ अंगुष्ठेन स्पृशेत्। ति
लारक्षंतु वसुराक्षन्ती रक्षन्तु राक्षसान्। पंक्तिर्वै श्रोत्रयोरक्षेद
तिथिः सर्व रक्षतु। तिसदभो दक्षिणे सजेत्। तिलकुशं पत्रेण

वेष्टयित्वा क्लृप्ता निवी बंधनं । कर्मपात्रमेकमासाद्य । उत्ताने प्रो
स्य । पवित्रे स्थः । शं नो देवी । आयो दा इदं । सर्वा विश्वा ज्ञाता न्या
य प्राणा वा आपः पशव आपो न मा नो मृतमापः संम्राडा यो वि
राडापः स्वराडापः ६० स्यापो ज्योति ६० व्यापः सत्यमापः
सर्वा देवता आयो न भुवः स्वराप मों । इति जलं । एकविंशति कु
शेन ब्रह्म ग्रंथिं बंधा कूर्चं न वति । शरासः कुशराश द भोसः स
यो उत्त । मों ज्या धिक्षा वै रिणा सर्वे सा कं निलिप्सिता । इति कूर्चं
य वो सि धा न्यरा जो वा वा राणो मधु सं युतः । निरो द सर्व पापानां

पवित्रमृषिभिः स्मृतं । इति यवं । तिलो सिसो म देव सो गोस
वो देव निर्मितिः । प्रत्न वद्धिः प्रत्न स्व धया पितृ लोका न्यया हिनः ।
इति तिलां गंध द्दारा इति गंधं । यां कल नीति पुष्पां । कूर्चं न तिलो द
कं लोडयेत् । त्रिभिष्टु देव सवितै व विष्टैः सोम धाम निः । अग्ने र
क्षैः पुनी हि मा । पुनं तु मा देव जनाः पुनं तु वस वो धिया । पुनं तु
विश्व आय यैः । जो त वेदः पुनी हि मा । प्रप्या य स्वयस्व दस्व लो
म विश्वे भिरं रुतिः देवे न्यः उत्तमं हविः । सर्वे न गाय न्या प्रो
क्षाणं । सर्वे पा काः श्रव यो भवंतु । आद्व यो ग्या भवंतु । प्रो द्वा

एविधिवदत्तु। ब्राह्मणाः श्रुत्वा चतुर्दिक्षु अक्षतां क्षियेत्। त्रै
 ऋषिवाजापितृगणाः प्राचीरक्ष्णमेदिशं। तथा वर्हिषदः पांतु
 याम्यां ये पितरः स्थिताः। प्रतीचीमाज्यपाः पांतु। उषीचीमपि सो
 मपाः। ऊर्ध्वतस्त्वयमारक्षेत्कववाहनलोप्यधः। रक्षोभूत
 पिशाचेभ्यस्तथैवासुरदोषतः। सर्वतश्चाधियज्ञेषां यमोर
 क्षां करोतु मे। कुशं गृहीत्वा। कालकामसंज्ञकानां विश्वेषां देवा
 नां भूभुवः स्वः इदमासनं सुखासनं। देवेभ्यः क्षयः क्रिय

तां। ऋतथा प्राप्नोन्वान्। प्राप्नवानि। अर्घपात्रद्वयं न्युञ्जं
 आसादयेत्। कुशेन प्रोक्षयेत्। पवित्रेभ्यः। उत्थाप्या कुशं।
 सरासः कुशरासदर्शसः सैर्याउत। मौज्याधिकृष्टा वैरिणा स
 वैसाकं निलिप्सिता। जलं। शन्नो देवी। यवं। यवोन्निधान्ये रा
 जोवावाहणो मधुसंयुतः। निर्लोदसर्वपापानां पवित्रमृषिभिः
 स्मृतं। गंधद्वारामिति गंधः। अर्घपात्रयोः शमानिपुण्याणि। अ
 र्घपात्रं स्पृष्ट्वा ब्राह्मणहस्तं गृहीत्वा विश्वान् देवान्भवत्सु आवाह
 मिव्ये। ब्राह्मणाः कुं आवाहय। विश्वे देवा स आगतं शृणुताम

अर्घपात्रद्वयं न्युञ्जं

इमं हवं। एवं वहिनिषी दत्त। विश्वे देवाः शृणुते मं हवं मे ये अंत
रिक्षये उपय विष्ट। ये अग्नि जिह्वा उत वा यजत्रा आस या स्मि
न्वहिषि मा दयध्वं। आग ध्वं तु महा ना गा विश्वे देवाः महा वलाः
ये अत्र विहिता आ दे सावधाना भवंतु ते। सावधाना सु। अर्घ्य
पात्रं हस्ताभ्यां स्पृशेत्। देव पात्रे संपन्ने सु संपन्ने स्वाहा। अर्घ्या
असु स्वाहा। अर्घ्यं गृहीत्वा। कृशं वा सणा यदत्वा। काल संज्ञका
विश्वे देवाः नृर्भुवः स्वः इदं वो अर्घ्यं अस्त्वर्घ्यं। यादिया आपः
ययसा संभुवुर्वा अंत रिक्षा उत पार्थिवी यति हि रण्य वर्णा यति

यास्तान आपः शंसो ना भवंतु। ततः शब्दो दकं कूर्ध्वेन। एवं हि
तीये। काम संज्ञका विश्वे देवाः नृर्भुवः स्वरित्यादि। देवेभ्यः स्वा
नमसि। कामस्य अर्घ्य पात्रं स जलं कालस्य अर्घ्य पात्रे निक्षिप्य
तेन पात्रेणा आद्य देवस्य दक्षिणे निदद्यात्। गंध दारां। अर्चत
पार्चत प्रिय मेधा सो अर्चत। अर्चत पुत्र का उत पुर न्न धूर्ध्वं चत
। देवेभ्यः अर्घ्यं गंधः सुगंधः देवेभ्यः इमानि पुष्पाणि। पुष्प सं
बोधूयः सुधूपः। पुष्पं दानं वो ज्योतिः सुज्योतिः। युवा सुवासाः प

रिती त आगात्स उ श्रेया भवति जायमानः। तं धीरासः कवय उ न
यन्ति स्वाध्यामनसा देवयन्तः। इति वस्त्रादि। अभावे। आध्यादना
र्थे इमे कुशाः देवेभ्यः अत्र गंधपुष्पधूपदीपाद्यर्चनविधेः सर्वे
परिपूर्णमस्तु। अर्चनविधेस्त्वरितमस्तु। न्यूनमादिरिक्तं सर्वपरिप
ूर्णमस्तु। यस्य स्मृत्या वनामोक्त्या तपोयुक्तक्रियादिषु। न्यूनं संप
ूर्णं यातु सद्यो वंदेतमन्यतः॥ अपसव्यं॥ पुष्पदन्तया पित्रा
यर्चनं करिष्ये। कुरुष्व। ओ दो अमुकशर्मन्येत इदमासनं त्व
पतिष्ठतां इति कुशं। पितामह अमुकशर्मन् भर्तुवः स्वः इदमा

सनं सुखासनं। एवं प्रविष्टि पितामहवृद्धिप्रपितामहादि॥ अमुकश
र्मन्येत क्षणं उपतिष्ठतां। अमुकशर्मणः सपिंडीश्चाद्धे क्षणः क्रिय
तां कुशं दद्यात्। तथा प्राप्नो भवान्। प्राप्नुवानी। तथैव पितामह
प्रपितामहवृद्धिप्रपितामहादिभ्यः॥ अर्घ्यपात्रचतुष्टयं आसाद्य
। कुशेषु। जलेन प्रोक्षयेत्। उत्ताने प्रोक्ष्य। पवित्रेष्वा कुर्यात्। सरा
सः कुशरासः दर्जीसः सौर्या उत। मौज्या विष्णु। वैरिणाः सर्वे
साकं निलिप्तिता। प्रेतपात्रे चतुः कुशान्निधाय। जलं। शनो दे
वा। तिल। तिलो सिसोम देवस्यो गोसवो देवनिर्मितः। प्रत्नवद्भिः

धत्तः सधया विदुः लोका मया हि नः । वंदनं । गंधद्वारां । अर्घपा
 त्रेषु अयं गंधः । एषः । अर्घपा त्रेषु इमानि पुष्पाणि । अर्घपात्राणि
 संपन्त्रानि सुसंपन्त्रानि स्वधा अर्घ्या अस्तु स्वधा । हस्ताभ्यां स्पृशेत् ।
 ततो प्रेतपात्रं गृहीत्वा । एकं कुशं ब्राह्मणं हस्तो दत्त्वा । अमुकशर्मन्ने
 त् अयं ते अर्घ्यं तवोपतिष्ठतां अर्घ्यं दत्त्वा । शेषजलं कुशं । अमुकगो
 ब्राह्मणं अमुकशर्मणं पितामहं प्रपितामहं वृद्धिप्रपितामहानां अ
 र्घपात्रौ दं केषु संयोजयिष्ये इति एह । ब्राह्मणाः । संयोजय रतिव
 देत् । प्रेतपात्रं स्वकुशत्रयं पितामहादिपात्रेषु दत्त्वा । प्रेतपा

त्रं स्वजलं पितामहादिपात्रेषु किं चित्किं चित् संयोजयेत् । तत्रमं
 त्राः । ये समानाः समनसः पितरो यमराज्ये । तेषां लोकः स्वधानमे
 यतो ये तेषु कल्पतां ॥ १ ॥ ये समानाः समनसो जीवा जीवेषु माम
 काः । तेषां श्रीर्मयि कल्पतामस्मिं लोके शतं समाः ॥ २ ॥ संजघ्धं
 संवदध्वं संवोमनां सिजानतां । देवानां गंयथा पूर्वसंजानाता उपा
 सते ॥ ३ ॥ समानो मंत्रः समितिः समाना समाने मनः सह चित्तमे
 षां । समानं मंत्रमिति मंत्रयं वः समाने नवो हविषा जुहोमि ॥ ४ ॥
 समानीव श्रूतिः समानो हृदयानिवः । समानमस्तु वो मनो य

धावः सुसहासति ॥५॥ मधुघाताकृता यते मधुदारंति सिंधवः । मा
धीर्नः संतोषधीः ॥६॥ मधुनक्तमुतोष सोमधुमत्पार्थिवं रजः । मधु
घोरस्तुनः पिता ॥७॥ मधुमान्नोवनस्यति मधुमांस्तु सूर्यः । मा
धीर्मावो न वतुनः । अमुकगोत्रशर्मन्प्रेत अमुकगोत्रेणापित्रास
हसायुज्यं गच्छत्पुत्री एकं कुशं किं विज्जलं पितामहपात्रे ददेत् ।
तथैव प्रपितामहं रुद्रिप्रपितामहपात्रे किं विज्जलं वित् ददेत् । ततः
अमुकगोत्र अमुकशर्म पितृन् आवाहयिष्ये । आवाहय । ब्राह्मण
स्य रुत्तं गृहीत्वा । उस्तं स्थातुवा महे उशंतः समिधी महि । उशन्तं

शत आवाहयितुं हविषे अत्रवे । आयंतुनः पितरः सोम्या सोमि
घातापधिर्निर्देवयानैः । अस्मिन् यज्ञे स्वधया मदं त्वधिषु वंदते वं
त्वस्मान् । सावधानं वंदते । सावधानास्तु । अर्घ्यपात्रं गृहीत्वा कु
शं ब्राह्मणाय दत्त्वा पितामहनाम गोत्रं ददंते अर्घ्यं स्वधा । अर्घ्यं
पुं । यादिव्या आयः पयसा संभुक्ष्य अंतरिक्षा उत्तपार्थिवी
यर्षति रंणवर्णयति यास्तान् आयः शंखो ना न वंदत । ततः शू
द्रो दकं कूर्चं गे । एवं प्रपितामहं रुद्रिप्रपितामहेषु ॥ रुद्रिप्रपि
तामहपात्रं स्तेजलं पितामहपात्रे हि सा प्रपितामहपात्रं स्थि

तं जलं पिता महापात्रे क्षिप्त्वा पात्रेणाशय पिता महादक्षिणे निद
 ध्यात् । प्रेतचंदनं तवोपतिष्ठतां । पुष्पं । वस्त्रं । जलपात्रं । तो ज न पा
 त्रं । पाकपात्रं । पानपात्रं । दर्वीशय्यासनादितवोपतिष्ठतां । इति
 उत्सृज्य । अनायेकुशं । पिता महादिभ्यः चंदनं स्वधा । पुष्पं । वस्त्रा
 दिददेत् । गंधद्वारां । अर्चत प्रार्चत प्रिय मेधा सो अर्चत अर्चत पुत्र
 का उत पुरं न धृक् अर्चत पिता महादिभ्यः अमं गंधः सुगंधः पिता
 महादिभ्यः इमानि पुष्पानि । प्रत्यक्षं बोधयः सुधूपः प्रत्यक्षं बोधो
 ज्ञिः सुज्योतिः । वस्त्रादि । युवा सुवासाः परिवीत आगात्सु श्रेया

भवति जायमानः । तंधीरासः कवय उन्नयंति स्वाधो मनसा देव
 यन्त्रः । वस्त्रादि दद्यात् । अनाये । आश्वादनार्थं इमे कुशे । पिता महा
 भ्यः अत्र गंधादि । अर्चनविधेः सर्वपरिपूर्णा मस्तु । न्यूनादिरिक्तं सर्वं
 विधि वदस्तु । यस्य स्मृत्या च नामोक्ता तपो यज्ञक्रियादिषु । नूनं सं
 पूर्णा तां यातु स यो वंदेत मयुतं । सव्यं । युष्मदनुज्ञया विष्णो रर्चने
 करिष्ये । कुरुष्व । शंखचक्रगदाधराय श्री महाविष्णवे नमः । अर्घ्यं
 चंदनं पुष्पं धूपदीपः आश्वादनं च । नमो स्तु नन्ता येत्यादि । (देवमं
 डलं चतुरस्रं । प्रेतमंडलं त्रिकोणं । पिता महादिमंडलं वर्तुलं । अस्म
 नालिखेत् । अस्मनामंडलं कृत्वा पंक्तिदोषो न विद्यते । मंडलोपरि प

रिपत्रमासीर्य अन्नपरिवेषयेत् । आदीपात्रे अग्निमादाय । लो
किकाग्ने इहागच्छ इति हेत्यावाह्यं स्थापयेत् । अन्नयेक्यवा
हनाय स्वाहा । सोमाय पितृमते स्वाहा इति घृतसहितस्य अन्नस्य आ
हुतिद्वयं दत्त्वा । शेषमन्नं सव्येन देवपात्रे किंविदत्त्वा । अपसव्येन प्रेत
पात्रे किंविददेत् । परिवेषयेत् । अन्नचपाय संभक्ष्यं शाकोदधिघृ
तं तथा । मधुक्षौद्रा । सव्येन देवपात्रं स्पृष्ट्वा यठेत् । पृथिवीतेपात्रं घौर
पिधानं ब्राह्मणस्य मुखे अमृते अमृतं जुहोमि स्वाहा । इदं विष्णुर्विचक्र
मे त्रेधा निदधे पदं । समूठमस्य पांसुरे । विष्णो हव्यमिदं रक्ष मदीयं ।

कुशजलयवाकृतीत्वा इदमन्नं इमा आपः । इदमाज्यं । इदमैशवं ।
इदं मधु एतान्युपकरणानि देवेभ्यः स्वाहा । अपसव्यं । प्रेतपात्रं
स्पृष्ट्वा । पृथिवीतेपात्रं घौरपिधानं ब्राह्मणस्य मुखे अमृते अमृतं
जुहोमि स्वाहा । इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदं । समूठमस्य
पांसुरे । कुशजिलजलं गृहीत्वा । अमुकशर्मणो प्रेताय इदमन्नं
इमा आपः । इदमाज्यं । इदमैशवं । इदं मधु एतान्युपकरणानि
तवोपतिष्ठतां । पितामहादिपात्रे । पृथिवीतेपात्रं घौरपिधानं ब्रा
ह्मणस्य मुखे अमृते अमृतं जुहोमि स्वाहा । इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रे

धानिदधेयदंसमूहमस्यपांसुरे। पितामहकव्यमिदंरक्षाकशज
लतिलं गृहीत्वा। अमुकशर्मणोपितामहाय। इदमन्नंश्माश्रापः।
इदमाज्यं इदमैक्षवं इदमधुरता। निष्पकरणानिपितामहायस्वधा
जलंक्षिपेत्। एवंप्रपितामहाय वृद्धिप्रपितामहाय॥ सव्यं॥ शंख
चक्रगदाधराय श्रीमहाविष्णवे इदमन्नंश्माश्रापः इदमाज्यं इद
मैक्षवं इदमधुरता। निष्पकरणानि श्रीविष्णवे स्वाहानमः॥ ततः
लार्पणं ब्रह्म हविर्वत्सा ग्नौ ब्रह्मणा हुतं। ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं ब्रह्म कर्म
समाधिना। एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूता न्यनेकशः॥ श्रीलोकानां

प्यभूतात्मा भुंक्ते नो जयते हरिः। चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च द्वाभ्यां पंच
भिरेव च। हृयते च पुनर्द्वाभ्यां समे विष्णुप्रसीदतु। पितृस्वरूपी जना
र्दनः वासुदेव प्रियतां। विद्यमानशाकयाकादीनां मध्ये यद्रोच्यते
तद्ग्राह्यं यन्नरोच्यते तन्माज्यं। अन्नहीनं क्रियाहीनं विधिहीनं वय
मवेत्। तत्सर्वमाधिद्रुमस्तु। सव्येन विश्वे देवेषु पठेत्। अपसव्ये
न पितामहादिषु पठेत्। देवस्थाने इदं वोषो शानं ब्राह्मणहस्ते जलं
दद्यात्। सव्येन विष्णवे पठेत्। सव्येन यथासुखं भुंजंश्च देवस्थाने ब्रूया
त्॥ अपसव्येन पित्रादिब्राह्मणेषु यथासुखं भुंजंश्च इति ब्रूयात्॥ भो

जनांते आपो शानंदत्वा यजमानः त्रिगायत्री जपित्वा मंत्रं पठेत् ।
मधुवाता क्रता यते मधुशरं तिसिंधवः । माध्वीर्नः संलोषधीः । म
धुनक्तुमुतोषतो मधुमत्पारिवंरजः । मधुधोरस्तुनः पिता । मधुमा
नोवनस्पतिर्मधुमांस्तु सूर्यः माध्वीर्गोको नवतुनः । मधुमधुम
धु । तृप्तास्तु । तृप्तास्तु । गथायां धर्मपृष्ठेषु सदसिष्ठस्य सती । ग
था शीर्षे वंदे वैवर्षितुणां दत्तमक्षयं । इयं भूमिर्गथा । एते वा स्रगा
गदाधराः संतु । रक्षोघ्नान् पितृसूक्ता न आश्रावयिष्ये । आश्राव
य । विकरासनं दधातु । असंस्कृतप्रणीतानां त्यागिनां कुलयोषि

तां । उद्धिष्ट्वा गधेयानां दर्जेषु विकरासनं । पिंडं गृहीत्वा । ये आग्ने
दग्धा ये अग्निदग्धा ये वाजाता कुले मम । नृमोदते न पिंडे न
तृप्तायां तु परागतिं । अग्निदग्धेभ्यः अग्निदग्धेभ्यः विकरपिं
डः स्वधानमः । विकरपिंडाय तिलोदकं स्वधानमः । वंदनं तर्क
राजभृंगराजपुष्पं स्वधानमः । ततः पवित्रान्कुशान्परित्यज्या । अ
न्यान्पवित्रान् गृहीत्वा । आचम्य हरिहरिं स्मृत्वा । अयेत्यादिः । मत्पि
तुः पिता महादिभिः सह सविंडीकरणाश्च महं करिष्ये । कुरु
ष्व । ये रूपाणि प्रतिमुं वमाना असुराः संतः स्वधया चरंति । परा

मालदास सुगत दासया संकलनं
भाषा सफु-कथिनात उपहार !

पुरोनिपुरो ये नरं त्वग्निष्टां लोकां प्रणुदात्वस्मान्। इति नैर्ऋत्यमा
 रभ्य शीतानकोणाय यंतं गोमयेन लेपयेत्। अथ हताश्वसुरारदां
 सिपिशाचावेदिषदः। इति कुशेन संमार्जनं। कुशं दक्षिणास्यां दिकि
 क्षिपेत्। अथोपसृस्य। नमो अथ दुष्य। कुशानां तृतीयां शीताने अ
 ग्रं नैर्ऋत्ये मूलं। कुशोपरिति लोदकं दद्यात्। संधंतां पितरः। त्रेतपिं
 डं गृहीत्वा। अमुक गोत्र शर्मणो प्रेताय अयं पिंडः तवोपतिष्ठतां इ
 ति पिंडं दत्वा। तिलोदकं दत्वा। धूपदीपचंदनतर्कराजभृगरा
 जपुष्पादि दत्वा। तिलाक्षतजलं गृहीत्वा। अमुक शर्मणो प्रेताय य

दूतं श्राद्धं तदक्षय्यमुपतिष्ठतां। ततो दक्षिणां दत्वा। अन्निरम्यता
 मिति विसर्जयेत्। ततः तदक्षिणोपंक्तिरूपेण दद्यात्। पिंडं गृही
 त्वा अमुक शर्मणः प्रेतस्य सपिंडी श्राद्धे पिता महाय यथानामगो
 त्राय येत्वा मत्रानुतेन्य अथ अयं पिंडः तस्मै ते स्वधानमः। यथा
 नामगोत्रप्रपिता महाय येत्वा०। तथैव वृद्धिप्रपिता महाय ये
 च्छेत्वा०। जयायां दत्तमस्तु। ततः अमुक गोत्र प्रेतस्य पिंडं पिता
 महादि पिंडैः सह संयोजयेत्। संयोजयेति विद्याः। कुशेन प्रेत

पिंडं त्रिधा विनज्य त्रिषु पिंडेषु योजयेत् । तत्र मंत्राः । पिंडं स्पृ
ष्ट्वा । ये समाना ४ समनसः पितरो यमराजौ । तेषां लोकः स्वर्ग
नमो यजो देवेषु कल्पतां । ये सजाताः समनसो जीवा जीव
षु मामकाः । तेषां श्रीमयिकल्पतामस्मिं लोकेशा तं समाः ।
संगच्छं संवदं संवोमनां सि जानतां । देवा नागं यथा
पूर्वं संजानाता उपासते । समानो मंत्रः समितिः समाना समा
ने मन्त्रः सह चित्तमेषां । समानं मंत्रमिति मंत्रयं वः समाने न

वो हविषा जुहोति । समानी व आकृतिः समानो हृदया निवः ।
समानमस्तु वो मनो यथा वः सुसहासति । मधुघाता कृता यते
मधुक्षरं तिसिंधवः । माधीर्नः संतोषधीः । मधुनक्तु मुतोष सोम
धुमत्पा र्थिवं रजः । मधुघोरस्तु नः पिता । मधुमानो बभूवुष इति
मधुमांस्तु सूर्यः । माधीर्गोवो भवंतु नः । अमुक गोत्रं अमु
क शर्मन्प्रेतं अमुक शर्मणा स्वपित्रा सह संसृज्य स्व इति वद
न तस्मिन् पिंडे संयोज्य दधि मधुन्या मिश्री कुर्यात् । एवं प्रे

तपिंड द्वितीय भागं एभिर्मन्त्रैः अमुकशर्मन्त्रे त अमुकशर्मणा
स्वपितामहेन सह संसृज्य स्वरतिवदन् तपितामहपिंडे सं
योज्य दधिमधुभ्यां मिश्रीकुर्यात् । एवं प्रेतपिंडं तृतीय भागं
एभिर्मन्त्रैः अमुकगोत्र अमुकशर्मन्त्रे त स्वपितामहेन सह
संसृज्य स्वरतिवदन् तपितामहपिंडे सं योज्य दधिमधुभ्यां
मिश्रीकुर्यात् ॥ अत्र पितरो मादयध्व इति पितृ पिंडं मूले भू
मौ दक्षिण हस्तं परभागे वामहस्तं भूमौ स्थु शेत् । अमीम

दंतपितरो यथा भागमावृषा यिषत् । इति पितृ पिंडं मूले वा
महस्तं परभागे दक्षिण हस्तं भूमौ स्थु शेत् ॥ द्वादशाह धा
रितं उत्तरीयं पिंडोपरि दद्यात् । ततः एष वो नृगतः प्रेतः पि
तृसंगमवाप्तवान् । इह न भवतु शेषाणां जायतां विरजीवि
नः ॥ इति मंत्रं पठेत् । शेषमन्नं किंचिद्गृहीत्वा । चरोप्राणा नक्ष
त्रक्षयेत् । इत्याद्या यनैर्ऋते पजेत् । अथोपस्थ श्यापवि
त्रं विसृज्य । पुनः पवित्रं गृहीत्वा नम्य । तिलोदकं । शंखं तां

पितरः। शुभं गोत्रं शुभं कशर्मणोपि त्रैलोक्ये दकं तस्मै ते स्व
 धाममः। एवं सप्तपितामहादिभ्यो तिलोदकं दद्यात्॥
 सद्यतकुसं कामहसेन गृत्वा दक्षिणाहस्तेन कुशं गृहीत्वा
 वामहस्तस्य कुशं दृष्ट्वा पिंडोपरि दद्यात्। एतत्तैश्वर्यं
 कशर्मणोपि ता महं वत्स रूपं शुभं। तथैव रुद्र रूपं प्रपिता
 महं। आदित्य रूपं वृद्धिप्रपिता महं। पुनः च तैश्चैव शु
 भं कशर्मणोपि शुभं दत्वा त्रयाणां मपि॥ एतद्वः पितरो वा सो

मानो तो न्युभं। इति दशां चित्वा ददेत्। पिंडोपरि वस्त्रं च।
 नमो वः पितरो रसायनमो वः पितरः श्रुष्याय नमो वः पि
 तरो जीवाय नमो वः पितरः स्वधायै नमो वः पितरो म
 न्यवे नमो वः पितरो घोराय नमो वः य एतस्मिं लोके कृतं ५
 स्थयुष्मांते नृपेस्मिं लोके मांते नृपेस्मिं लोके स्थपयं
 तेषां वसिष्ठो भूयास्तथेस्मिं लोके हंतेषां वसिष्ठो भूयास्त
 इति पितृ नमस्ते। गृहा न्नः पितरो दत्त इति ऊर्ध्वं निरीक्ष्य।

सदो वंपितरो देष्म इति अधो निरीक्ष्य ॥ अर्जुनं वहंती रम्भ
तं धृतं पयः कीलात् परिस्त्रुतं स्वधास्य तर्पयन् मे पितृ
भू। तृप्यत ३। मनो न्वाहु वामहे नारा संसेन सोमेन। पितृ
णां च मन्मथिः। आनयतु मनः पुनः। कृते दद्यात् जीवसे।
ज्योक्ता सूर्यदृशे। इति पिंडपात्रस्थजलेन पिंडान्प्रदक्षिणं
परिषिंचेत्। ततः पिंडपूजनमहं करिष्ये। कुरुष्व। पिंडदे
वता ज्यो नमः श्रवणं स्वधा। पुष्पं स्वधा। उपवीतं स्वधा तर्करा

ज. अग्राज. तुलशीपत्रं स्वधा। धूप। दीप। नैवेद्य। तांबूल॥
अथेत्यादि। कृतां जतिः। मया कृते पिंडदाने न्यूनादिरिक्तं अ
क्षिद्रमस्तु इति भवंतो ब्रुवंतु। कृतं पिंडदानं गणाश्चादृशम
स्तु। सव्यं। अमुकगोत्रशर्माहं नो अभिवापये। देवतापि
तृप्रसादेन अस्मिन् गोत्राभिर्वर्द्धतां। देवस्थाने अक्षतां हि
चेत्। स्वस्तिवर्द्धतां गोत्रं गोत्रस्यापि वृद्धिरस्तु। देवतापि
तृप्रसादोस्तु। अक्षतां गृहीत्वा। कालकामसंज्ञका वि

स्वेदेवास्वसीति। अक्षताक्षिपेत्। एवमस्तु। पुनः अक्ष
तोदकं गृहीत्वा। सृष्टोदितं मस्तु। शिवा आपः संतु। सो
मनस्य मस्तु। अक्षतं चारिष्टं चास्तु। दीर्घमायुः शान्तिः प्र
ष्टिः तृष्टिश्च। कालकामसंज्ञकानां विश्वेषां देवानां अस्म
त्पितुः सपिंडीकरणं श्राद्धं मदाय मस्तु। देवस्थाने क्षिपे
त्। अपसव्यं। तिलाक्षतोदकं गृहीत्वा। अस्मत्पितुः सपिंडी
करणं श्राद्धं मदाय मस्तु। अस्मदायं। गोत्रशर्मन्पितरः

स्वधां वाचयिष्ये। वाचातां। कुशसहितकर्मपात्रमादाय। कू
र्चं चर्मो स्थाप्य। पाद्यमंडले जलधारां दद्यात्। ॐ रुचेत्वा रु
चेत्वा नासेत्वा ज्योतिषेत्वा। अक्षुदिदं विश्वस्य नुवनस्य वा
जिनमग्निर्वैश्वानरस्य च। सम्यक् स्रवंति सरितो नधेना
अंतर्हृदा मनसा पूरयमानाः। घृतस्य धारा अभिचाकसी
मिहिरंण्य योरेततो मध्यमालीः। तस्मिन् सुषणो मिधु कल्कु
लायी भजन्नास्ते मधुदेवता न्यैः। तस्यासते हरयः सप्त

तीरे स्वधा दुहाना मम तस्य धारां ॥ जलपात्रं भूमौ न्युजं स्था
पयेत् ॥ • अस्मत्पितुः सपिंडीकरणं श्राद्धे स्वधा वाच्यं ॥ अ
स्तु स्वधा ॥ स्वधा संपद्यतां ॥ संपद्यतां स्वधा ॥ स्वादितं ॥ सुखा
दितं ॥ सव्यं ॥ प्रीयतां विश्वे देवाः ॥ इति विश्वे देवपात्रस्य ज
लं देवस्थाने दद्यात् ॥ अपसव्यं ॥ अस्मत्पितरः प्रीयंतां ॥
इति पितृ अर्घ्यपात्रस्य जलं पिंडोपरि दद्यात् ॥ गंगोदकं द
द्यात् ॥ पात्रं भूमौ न्युजं स्थापयेत् ॥ पुनः उत्तानं पात्रं कृत्वा ॥

पात्रप्रक्षालनं कृत्वा दक्षिणादानं ॥ सव्यं ॥ अस्य श्राद्धकृतप्र
तिष्ठासिद्धार्थं यथा श्राद्धादक्षिणां तां वृत्तं च कालकामसंज्ञ
के न्यो विश्वे न्यो देवेभ्यः स्वाहा नमः ॥ अपसव्यं ॥ अस्य श्राद्धकृत
प्रतिष्ठासिद्धार्थं यथा शक्तिदक्षिणां तां वृत्तं च नाम गोत्रेभ्यः पि
तृभ्यः स्वधानमः ॥ सव्यं ॥ विष्णवे दक्षिणा ॥ प्रेतस्थानीयवास्मिणां य
विशेषदक्षिणां दद्यात् ॥ विश्वे देवाः प्रीयंतां मिति देवे वाचयि
त्वा विश्वे देवाः शांतिदा पुष्टिमातुष्टिदा वरदा भवन्तु ॥ अन्नं च

नो बहु न वे वै ह भूयात् । अतिथिं बल नेमहि । लभध्वं । याचिता
रश्मनः संतु । संतु । मास्मया विष्मकं च नः । माया चेथाः । एता
एवा आशिषः संतु । स्वयं मे दत्तिलकं कुर्यात् । ब्राह्मणैः आ
शिषपुष्पं देयं । अप सव्यं । सौत्र । अक्षतं गृहीत्वा । पिता पि
तामह श्रैव तथैव प्रपितामहाः । माता पितामहा चैव तथैव
प्रपितामही । मातामहस्तपिता च प्रमातामहकादयः । एते
नवंतु मे प्रीताः प्रयच्छंतु च मंगलं । पिता देवः पिता रुद्रः पिता

धर्मः सनातनः । तुष्टे पितरि योत्राणां संतुष्टां पितृ देवताः ॥ अ
मुक गोत्रा मुक शर्मणाः पितुः सपिंडीकरण आश्रुतमस्य विधेय
नूनं यदि रिक्तं तत्सर्वं भवतां ब्राह्मणानां वचनात् । तस्मात् विष्णोः प्रसा
त्परिपूर्णा मस्तु । अस्तु । पिंडवि सज्जन । वाजे वा जेवत वा जिने
नोधनेषु विष्णोः श्रुता कृतज्ञाः । अस्य मधः पितृ तमादयश्चैव तृप्ता
याति पापिभिर्देवयानैः । इति पिंडं विसृज्य । उत्तिष्ठ पितरः वि
श्वदेवैः सह इति देवस्थाने पितृ स्थाने अक्षतां क्षिपेत् । धामंते

विश्वं ज्वनमधिश्चित्तमंतः समुद्रे ह्यंतरायुषि। अणामनी
 के समिधेय आहुतस्तस्याममधुमंतं त ऊर्मिन्। इति कूर्चग्रं
 धिं विदुष्यमंडलेक्षिपेत्। नीवी विदुष्यक्षिपेत्। अयोध्याम
 थुरा मायाकाशीकांची अवंतिकापुरी द्वा रावती ज्ञेया सप्रेता
 मोक्षदायकाः। कथानश्चित्र आनुवहती सदावृधः सरवा।
 कया सविष्टया रता। इति पिंडान्यात्रैकत्वा। पिंडस्थाने अक्ष
 तां क्षिपेत्। शान्तिरस्तु। दृष्टिरस्तु। दृष्टिरस्तु। दृष्टिरस्तु। स्वस्ति

॥ विश्वं ज्वनमधिश्चित्तमंतः ॥

शोभनं हविः। मंडले पिंडं स्थापयित्वा जलधारया त्रिप्रदक्षिणं
 परिषिंचयेत्। आमा वा जस्य प्रसवो जघम्या देमे या वा पश्चिवा
 विश्वं शंभूः। आमा गंतां पितरा मातरा वा मा सोमो अमृतत्वा
 यजाम्याः। आयु पुत्रां धनं विद्यां स्वर्गं मोक्षं सुखानि च। प्रये
 क्षंतु तपाराज्यं प्रीतां पितृपितामहाः। सव्यं। आवम्य। विष्णवे न
 मः अक्षतां क्षिपेत्। अत्यश्नाद्वरुत कर्मसाक्षिणो श्रीसूर्याय
 वंदना हुतपुष्पं नमः। यस्यास्मत्प्राप्तं चना मोक्षं तपो यत्क्रियादि
 षु। न्यूनं संपूर्णं तो वाद सद्यो वंदे तम अतुल्यं वेदं सुखरूपेणो ब्राह्मणेनो

॥ विश्वं ज्वनमधिश्चित्तमंतः ॥

१ अष्टमदिन कृत्यं। पूर्ववत्संकल्प। मृत्तिका स्नान ८ तिल तो
यां जलि ८ अष्टमदिन श्राद्धे दद्यात्पाया स नार्घ्य पिंडासन।
पिंडं गृहीत्वा। अमुकप्रेतस्य नखेलोमाय वयवनिष्पत्यर्थं
अयं पिंड उपतिष्ठतां। तिलोदकादि पिंडप्रवाहं कृत्वा स्नाया
त् ॥ ॥ अथ नवमदिन कृत्यं ॥ अथेत्यादि ॥ पूर्ववत्संकल्प ॥
मृत्तिका स्नान २ तिल तोयां जलि २ नवमदिन श्राद्धे दद्यात्पाया
स नार्घ्य पिंडासन पिंडं गृहीत्वा। अमुकप्रेतस्य मर्मवायादिसर्वा

वयवनिष्पत्यर्थं अयं पिंड उपतिष्ठतां। तिलोदकादि पिंडप्रवा
हं कृत्वा स्नायात् ॥ ॥ विषमश्राद्ध। पूर्ववत्संकल्प। नवमदिने
विषमश्राद्धमहं करिष्ये। नवमदिने विषमश्राद्धे दद्यात्पाया स
नार्घ्य पिंडासन। पिंडं गृहीत्वा। अमुकप्रेताय विषमश्राद्धे अयं पि
ंड उपतिष्ठतां। तिलोदकादि पिंडप्रवाहं कृत्वा स्नायात् ॥ ॥
अथ दशमदिन कृत्यं। नदीतीरे गत्वा पाकादिकृत्वा। पूर्ववत्सं
कल्प। मृत्तिका स्नान १० तिल तोयां जलि १० अस्मो परि। दशम

दिनश्राद्धे दाणापायासनाद्यपिंशसनपिंडं गृहीत्वा। अमु
 कप्रेतस्य दत्तियासा निवृत्त्यर्थं अयं पिंड उपतिष्ठतां। त्रि
 लोदकादिविसर्जनांतं कृत्वा। ज्ञातो मृत्तिकया त्रिकोणां वेदिं
 कृत्वा। केचिद्विचिंतो। केचित् यथास्थले वेदिं करोति। गोमये
 नलिप्य हरिद्राचूर्णेन अलंकृत्य तत्र कुंभपंचकं जलपूर्णं
 स्थापयेत्। तदुपरि पिंडं श्रद्धापयित्वा तिलकुशजलं गृ
 हीत्वा अमुकशर्मणोप्रेताय दत्तियासा निवृत्त्यर्थं अयं

पिंडः। लोदकुंभश्च उपतिष्ठतां मध्यस्थं कुंभं निवेदयेत्।
 पूर्वे। प्रेतसखिभ्यः अयं पिंडः। सोदकुंभश्च उपतिष्ठतां। एवं दक्षि
 णे, यमाय। पश्चिमे वायसेभ्यः। उत्तरे प्रेताधिपतिस्तदाय। पिंडो
 परिनाम गृहीत्वा तिलोदकं चंदनतर्कशजभृंगराजतलशीद
 लंच पादुकाध्वजपोलिका उपतिष्ठतामिति दद्यात्। ततः पश्चि
 मस्थं पिंडं गृहीत्वा किंचिद्दूरं गत्वा पठेत्। यमोसियमं दूतोसि
 वायसोसिमहामते। पिंडं तव मया दत्तं वायसः प्रतियुह्यतां ॥

इति भूमीददेत्। यावन्न भूयति तावन्निष्ठेत् ॥ ततः अस्मानं
तैलेनाभ्यज्य जलेक्षिषेत्। इह लोकं परिसृज्य गतो सि परमां
गतिं। ततो सिद्धिददेहेन कुशेत्वा हं नि योजयेत् ॥ इति कुश
सहितं जलेक्षिषेत् ॥ ततः सर्वे बांधवाः यथाचारं केशश्मश्रु
वपनं नखधेदनं कृत्वा तिला मसू केन यथादेशाचारं स्ना
त्वा प्रेतोद्देशेन एकं जलांजलिं दयुः सर्वे शुक्ल वासं परिधा
य नवीनमुपवीतं परिधाय गृहं गत्वा द्वारे यथादेशाचारे

णा दीपादीनस्य शुद्धविशेषः ॥ इति दशदिन कृत्यं ॥ ॥
अथ अस्थि क्षेपन मंत्रः ॥ धर्मो धर्मो धर्मः शब्दो निराका
से निरंजनः। त्वयि प्रक्षिप्त मस्येतत्स्वर्गवासा यतस्तत्तत्
। गां गतो येषु यस्य स्थितं वतेश्च न कर्मणाः। न तस्य पुनरा
वृत्तिर्वृत्ति लोकात्कथंचन। नमोस्तु धर्मो य ॥ अनेन मंत्रे
न पंचगव्यं पंचरत्नं हिरण्यं युतं अस्थि मृत्तिका मधो क
ला दक्षिण मुखो भूत्वा क्षिपेत् ॥ ॥ ॥ ॥

१ वतुर्थ दिने नदीतीरं गत्वा पाकादि कृत्वा। कर्ता अथेत्यादि। अप
सयेन, अमुकस्य अमुक शर्मणः प्रेतस्य प्रेतत्वविमुक्तौ तम
लोक प्राप्स्यथं प्रथमदिनविधिं करिष्ये। इति संकल्प्य। अमु
कप्रेतस्य दाहजनितपीडोपसमनार्थं मृत्तिकास्नानं क
रिष्ये। अश्मस्वसन्मुखे कुशे स्थापयित्वा, मृदं गृहीत्वा।
उदुत्यमिति सूर्याय दर्शयित्वा, सहस्र शीर्षेति सिरसि ले
पयेत्, अश्मोपरि। अंगदं गालो म्रो लो म्रो जातं पर्वणि प

र्वणि। यश्मं सर्वस्यादात्मनस्तमिदं विवृतामि ते, इति सर्वा
गे लेपयेत्। अमुक गोत्र शर्मणः प्रेतस्य दाहजनिततापोपश
मनार्थं तिलतोयां जलितवोपतिष्ठतामिति अश्मोपरि दद्यात्।
अमुक शर्मन् प्रेतक्षणं तवोपतिष्ठतामिति कुशं दद्यात्, सर्वं अ
श्मोपरि। पुनः पात्रं गृहीत्वा याघंतवोपतिष्ठतां। अमुक शर्मन् प्रे
तश्च दमासनं तवोपतिष्ठतामिति कुशं दत्वा। पात्रं गृहीत्वा, अ
र्घ्यं तवोपतिष्ठतामिति अर्घ्यं। पिंडासनं तवोपतिष्ठतामिति आ

स नंदत्वा। पिंडं गृहीत्वा, अमुकं शर्मणः प्रेतस्य आये ह निशिरो
वयवनिष्पत्य र्थं एष पिंडस्तवोपनिष्ठतामिति पिंडं दत्वा, अमुक
शर्मणे प्रेता यतिलोदकं तवोपनिष्ठतां, चंदनं तवोपनिष्ठ
तां, तर्कराज भृंगराज, तुलशीदलं तवोपनिष्ठतामिति। आ
मानं तवोपनिष्ठतां॥ अनादिनिधनो देव, शंखचक्रगदाध
रः॥ अक्षयः पुंडरीकाक्ष प्रेतमोक्षप्रदो भव। प्रेताय नमोस्तु।
अभिरम्यतामिति विसर्जयेत्॥ पिंडं जले निक्षिप्य आवसेत्॥
॥ ॥ अथेत्यादि। अमुकं प्रेतस्य, प्रेतस्य विमोक्षार्थं अथेह

निनवश्राद्धं करिष्येति संकल्प्य। अमुकं शर्मण्येतदाहं तवोपनि
ष्ठतां। पूर्ववत्। पाद्यं तवोपनिष्ठतां। इदमासनं तवोपनिष्ठतां। अ
र्घ्यं तवोपनिष्ठतां। पिंडासनं दत्वा॥ पिंडं गृहीत्वा, अमुकं शर्मणे
प्रेताय, नवश्राद्धं अयं पिंडस्तवोपनिष्ठतामिति पिंडं दत्वा। अमु
कं प्रेताय तिलोदकं तवोपनिष्ठतां। चंदनं, तर्कराज, भृंगराज
तुलशीपत्रं दत्वा। अनादिनिधनो देव, शंखचक्रगदाधरः॥ अ
क्षयः पुंडरीकाक्ष प्रेतमोक्षप्रदो भव। प्रेताय नमोस्तु। अभि
रम्यतामिति विसर्जयेत्॥ पिंडं जले निक्षिप्य, आवसेत्॥

अथेत्यादि अमुक गोत्रस्य अमुक शर्मणः प्रेतस्य प्रेतत्वनिवृत्ति
 कामः प्रथमदिनविहित नग्नप्रक्षादित श्राद्धं करिष्ये। अमुक
 शर्मण्येत नग्नप्रक्षादित श्राद्धे क्षणांतवोपतिष्ठतां। पूर्ववत्।
 पाद्यंतवोपतिष्ठतां। इदमासनंतवोपतिष्ठतां। अर्घ्यंतवोपतिष्ठ
 तां। पिंडासनंतवोपतिष्ठतां। पिंडं गृहीत्वा। अमुक गोत्राय प्रेता
 य नग्नप्रक्षादित श्राद्धे अयं पिंडस्तवोपतिष्ठतां। अमुक प्रेता
 यतिलोदकंतवोपतिष्ठतां। चंदन, तकराज, अंगराज, तुलशी
 दलं च। अनादिनिधनेत्यादि। प्रेताय नमोस्तु। अभिरम्यतामिति

विसर्जयेत्। तृपिंडुपवाहान्तं स्नायात्॥ ॥ अथेत्यादि। कुराजलं
 गृहीत्वा, अमुक गोत्रस्य अमुक शर्मणः प्रेतस्य, मनुष्यलोकात् प्रेतलोक
 गमनाथं पाथेय श्राद्धं करिष्ये इति संकल्प्य। अमुक शर्मण्येत पाथेय
 श्राद्धे क्षणांतवोपतिष्ठतां। पाद्यं अर्घ्यं आसनं पिंडासनं दत्त्वा पिंडं गृ
 हीत्वा। अमुक गोत्राय, अमुक शर्मणो प्रेताय पाथेय श्राद्धे अयं पिं
 डस्तवोपतिष्ठतां। अमुक शर्मणो प्रेताय तिलोदकंतवोपतिष्ठतां। चं
 दन, तकराज, अंगराज, तुलशी दलं च दत्त्वा। अनादिनिधनेत्यादि।
 प्रेताय नमोस्तु। अभिरम्यतामिति विसर्जयेत्॥ इति प्रथमदिनविधिं
 कृत्वा। द्वितीयदिन श्राद्धं, तृतीयदिन श्राद्धं कृत्वा, अस्थि सं च यनं कुर्यात्॥